

RELAT DE DRETS I DEURES DE LES PERSONES DEL MÓN RURAL

Les persones del món rural a Catalunya són subjectes de drets i deures de la mateixa manera que les persones que viuen i treballen en el món urbà. Això, no obstant, l'especificitat dels seus àmbits de vida i, en el cas dels pagesos, la dedicació constant a una activitat que satisfà les necessitats primeres del conjunt de la població fa que mereixin un reconeixement social que vagi més enllà de les declaracions universals de drets.

Així mateix, la societat global demanda de tots nosaltres el compliment d'uns deures que facin possible la convivència pacífica, els equilibris territorials, i l'oferta social entre persones al servei d'un enriquiment mutu i la cohesió social.

Per això, el Síndic de Greuges de Catalunya afirma el dret de totes les persones a viure i treballar on han nascut, a accedir a les prestacions públiques, i a la cultura, l'educació i la sanitat en igualtat de condicions. Igualment, afirma el deure de totes persones de conservar el territori, en tant que expressió d'uns valors paisatgístics, ambientals, culturals, socials o històrics.

El Síndic, afirmant el principi d'igualtat davant la llei, fa una crida perquè les polítiques públiques i l'ordenació de l'activitat econòmica general garanteixin que cap ciutadà hagi de suportar costos diferents per a un mateix servei, visqui on visqui i treballi en allò que treballi.

En concret, afirma el dret de les persones del món rural a:

- Una xarxa **educativa** que garanteixi l'accés universal a tots els nivells d'ensenyament, incloent-hi l'etapa de 0 a 3 anys, complementada amb un transport escolar adaptat a cada zona i un sistema de beques que compensin els majors costos de distància entre el lloc de residència i el d'estudi, especialment en el cas de les universitats i la formació continuada.
- La **salut** i el **benestar social**, a partir d'una estructura sanitària i farmacològica adaptada a les diverses realitats territorials, tenint en compte criteris de comptabilitat social i tenint present que cal adaptar-los a les corbes d'edat mitjana de cada municipi.

- Disposar de prou mitjans per poder viure del seu **treball**, arrelar-se al territori i garantir la permanència dels seus descendents, si així ho desitgen. En el cas dels pagesos, la producció de qualitat, justament retribuïda, ha de permetre la rendibilitat de les explotacions familiars.
- **L'habitatge i la residència** dels seus membres, tot garantint el dret a disposar d'una llar digna i a mantenir la residència en el lloc de les seves relacions socials i els seus entorns significants. En tots els casos, el fet de migrar hauria de ser una opció personal de lliure elecció.
- La llibertat **cultural** individual, que inclou el dret de totes les persones a conèixer, viure, preservar i desenvolupar la seva identitat cultural, incloent-hi la identitat lingüística.
- **L'honor i la pròpia imatge**, i el respecte vers les persones i les tradicions del món rural per part de les administracions públiques i els mitjans de comunicació.
- **L'impuls de les noves tecnologies** de manera equiparable al del món urbà, amb plena igualtat de qualitat i costos, i equitat en la quantitat, tot garantint el dret a la **informació** i **la comunicació**, i impedit que el món rural sigui una realitat inconnexa i aïllada.
- **La mobilitat i l'accessibilitat**, que inclou el dret a un trànsit ordenat i respectuós amb el medi ambient, una xarxa viària i un servei de transport públic que doti a les comunitats rurals dels mecanismes necessaris per garantir la possibilitat de tot tipus de desplaçaments.
- Una assignació equitativa de recursos públics que facin possible el ple **equilibri de qualitat de vida i accés als serveis** amb el món urbà.
- Disposar d'**infraestructures** necessàries per al desenvolupament normal de qualsevol activitat econòmica lligada a la realitat territorial.
- Actuar sobre el territori, de manera que no es facin irreversibles els **fluxos naturals** d'aigua i animals que formen part del medi natural.
- La recepció de **compensacions** que siguin directament proporcionals a la part de territori protegit i a les majors prestacions derivades de factors climàtics o orogràfics, per tal de recompensar el benefici públic que representa la seva contribució a la prevenció de riscos i catàstrofes naturals i de fre al canvi climàtic, i al reconeixement del desavantatge competitiu que aquesta protecció representa.
- La **seguretat**, tant en allò que afecta la persona, com els seus béns.

En concret afirma el deure de les persones del món rural de:

- Defensar el **patrimoni cultural** per col·locar-lo al servei del conjunt de la societat, més enllà de la seva propietat, convençuts del lligam existent entre diversitat cultural i diversitat biològica.
- Acollir **instal·lacions comunitàries d'interès general**, en condicions d'igualtat a les persones del món urbà.
- Defensar el **patrimoni natural** entès com un servei bàsic per al conjunt de la població, tant rural com urbana.
- Contribuir tenir cura dels **recursos hídrics** en benefici del conjunt de la societat.
- Oferir un **procés d'acollida als nouvinguts** que els permeti la possibilitat d'integrar-se en la comunitat rural tot millorant el capital social del territori.
- Construir el seu futur, sense inhibicions, sense malfiances, amb protagonisme i sense deixar que es planifiqui, per acció o omissió, des de fora del món rural.
- Concretar polítiques útils per **retenir la població al territori i àdhuc atreure'n de nova**.
- Tenir cura **del territori i del paisatge**, en tant que elements sotmesos a transformacions econòmiques que han de permetre explicar la nostra història.
- Contribuir a la **redistribució de la renda** en el marc d'una economia social de mercat.
- Treballar el territori des de **pràctiques sostenibles** en benefici de les generacions futures i de la producció de qualitat.
- **Gestionar correctament l'ús** de fertilitzants, pesticides i altres factors que puguin degenerar el medi natural.

Consegüentment, recomano a les administracions públiques de Catalunya que adaptin les seves prioritats de govern a aquests drets; recomano a totes les persones, visquin on visquin, que tinguin cura dels seus deures, i a les persones del món rural les encoratjo a mantenir la pròpia dignitat i la del territori des del convenciment que Catalunya té un deute amb les persones del món rural i les persones del món rural amb les generacions futures, sense distincions de residència ni lloc de treball.

Barcelona, 5 de maig de 2006